

10836. SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadványban átvétel.
Egy évre ..... 12 hft.
Egy évre ..... 12 hft.
Egy évre ..... 12 hft.
Egy évre ..... 12 hft.
Egy évre ..... 12 hft.
Egy évre ..... 12 hft.
Egy évre ..... 12 hft.
Egy évre ..... 12 hft.
Egy évre ..... 12 hft.

101-124 =
24 db.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, kivétel
Ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső u. 6.
A szerkesztőség kizárólag utasításra
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetők és hirdetősek a kiadó
hivatalban tartózkodnak.

XIII. évfolyam 101. szám.

Nagyvárad

Kedd, 1917 május 1.

A Béke országa.

Nyitogatja Noé a bárka ablakát. Ki száll a holló, az orosz államsíny, de dögtestekre talál s csak károg; — ez is kár, az is kár, de az olajágot nem hozza. Galambot is küld a vérözönbe Noé, olyan nyílt diplomáciai irást, amilyenhez szokva nem volt a világ, de visszazsáll a galamb, s a központi diplomácia láthatja, hogy még nincs egy száraz hely, hol megpihenhetett volna a Béke, nincs egy zöldelő rügy, mit elhozhatott volna.

Emberek! Adjatok egy kis helyet a ti világotokban, ahol a Krisztus lehajthatja a fejét, ahonnan parancsolhat a háborgó vértengernek, hogy csönd legyen, ne gyűlölködjétek.

Mi akadályozhatja a Békét?

Wilson azt mondta „ne legyen legyőzött és ne legyen győző, hogy parázs ne maradjon a világégés hamuja alatt.“ Az entente azt mondja, hogy azért harcol, hogy ne lehessen többé háboru, hanem örök béke, mindenki elismert joga alapján. Az orosz azt kívánja, ne legyen annexió és hadisarc, de legyen béke!

Hogyan lehetne ezt elérni?

Az összes államok bele rohantak az öldöklésbe. A köztársasági francia, az imperialista angol, az absolut demokrata Amerika, a szocialista Ausztrália, a forradalmi Oroszország, a szabadkőműves Oroszország, a katolikus Belgium, mind, mind.

Ez azt mutatja, hogy az államformák nem mentesítenek a háboru borzalmaiktól.

Más jelszavak alatt, de verekedik, öldököl mind, s míg a mi szocialistáink béke propaganda érdekében mennek Stockholmba, a francia és angol szocialisták leszerelik a forradalmi Oroszország békevágyát.

De mi lenne egy annexió és hadisarc nélküli béke után!

A világ eladósodott. Csak a hadikölcsönök kamatai is óriási évi kiadást jelentenek, de temérdek beruházás is kell vasutak s pusztítások restaurálásánál s a rokkantak ellátására.

A felesleges pénzt is be kell vonni s így hosszú ideig fél erővel kétszeres teher mellett kell küzdelem a világ minden népének.

Melyik nép bírhatja ezt ki!

Volt a világnak egy utópiája. Nyugdíjas öreg urak jártak Hágába a békeparlamentbe, hol csöndesen álmodoztak az örök világbékéről. Mily nevetségesen gyöngé dolognak bizonyult a pacifisták tudós szunyókálása, mily semminek az internacionále, mily quantitá negligablenak a szabadkőműves humanizmus, mily semminek az egész nemzetközi szerződéstömeg s az egész nemzetközi jog.

Macht geht vor Recht!

Azt a hatalmat kell kikapcsolni a világ életéből, mely erősebb a jognál, a humanizmusnál, a proletár szervezkedésnél.

Ne legyen joga és módja hadat üzeni senkinek!

Nem békeszerződést akarunk ennyi áldozat után, hanem a háboru lehetlenné tételét.

Ne szerződünk, hanem egyesülünk!

Meg kell alkotni a hágai jámbor békeutópiákból élő közös parlament helyett az „egyesült európai államokat.“

Svájc példát adott, hogy ilyen egyesülés lehetséges. Ott ma is olasz, német és francia nemzetiségű kantonok békén tudnak élni egy kötelékben, Németország naggyá lett az egyesülésben — miért ne egyesülhetne minden európai állam egyet-

len nemzetközi kötelékben, melyen belül nincs külön szövetség, nincs háboru? Legyen ennek külön közös szerve a hágai konferenciák helyett, mely a nemzetközi jog törvényeit kodifikálja, de otthon autonóm minden ország a maga államformájában.

Igy nincs legyőzött, nincs győző. Igy csak Krisztus és az emberiség győzött, kik ellen annyit vétkezünk! Igy nem is kell hadisarc és bolondság minden annexió. A katonaságból csak a hadosztály- és ezredkereteket kell fenntartani, a megmaradt pénz elég lesz az adósság törlesztésére, a felszabadult férfitömeg a hiányzó pótlására a nagy építő munkánál. A katonaság pedig arravaló, hogy a rendet fenntartsa és a szövetség hatalmát biztosítsa szükség esetén azzal az állammal szemben, melynek még egyszer kedve volna háboruszkodni.

Legyen minden gyarmat az „Egyesült Európai Allamoké“ India éppúgy, mint Kamerun, Tunisz éppúgy, mint Kína. Amerika pedig legyen teljesen az amerikaiaké. A gyarmati tulajdonjog helyébe lépjen a szabadkereskedelem az Európai Egyesült Allamok egész komplexuma részére.

Csakis így lenne ellenértéke a nagy vérözönnek, itt lenné meg a Czernin galambja az olajágot, így ismernénk meg testvérekül, akit ma ölünk, akiket irtunk, így lenne időnk itthon nagy kérdésekkel foglalkozni, hiszen csak belpolitika volna s volna módunk megoldani a szociális bajokat.

Anglia nem állhat utjába ennek a radikális megoldásnak, hiszen ő — így mondja — a háboru lehetlenné tételéért, minden nép függetlenségéért harcol.

Uram! Jöjjön el a Te országod. Legyen az idej májusfa — olajfáról vágva.

P-y.

Egyes szám ára 12 fillér.

Az angolok olasz offenzívát sürgetnek.

Budapest, április 30. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik: A Reuter-ügynökség Londonból jelenti, hogy az olaszok az egész telet a tavaszi offenzíva megszervezésére használták fel, az offenzíva megindítását azonban mind ezidélgi a rossz időjárás meggátolta. Cadornának az a szándéka, hogy a monarchiára megsemmisítő csapatot mérjen. Bizonyos, hogy a közel jövőben meginduló offenzíva döntő lesz az egész háborúra.

A stockholmi tanácskozáson angol szocialisták is részt fognak venni.

Budapest, április 30. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A Reuter-ügynökség közli, hogy az angol kormány a szociáldemokratákkal kompromisszumot kötött, amelynek értelmében nem gördít akadályt az ellen, hogy a stockholmi konferencián az angol szocialisták kevés számban szintén részt vegyenek.

Kenyérjegyek Angliában.

Budapest, április 30. (Saját tudósítónktól.) Amsterdamból jelentik: Londonból jelentik, hogy a kormány kénytelen lesz a kényszeradagolást mára napokban elrendelni. A kenyérjegyek, amelyek nagyon kicsiny napi mennyiségről szólnak, már készen vannak és ma vagy holnap kiosztásra kerülnek.

A munkás- és katonabizottság május elsejére fegyverszünetet követelt.

Budapest, április 30. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: Pétervári távirat szerint az orosz munkás- és katonabizottság legutóbbi ülésén elhatározta, hogy követeli május elsejére az általános fegyverszünetet.

Németország béke céljai. A kancellár néhány hét múlva nyilatkozni fog.

Budapest, április 30. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: Az összes pártok különség nélkül egyre fokozódó nyomást gyakorolnak a kancellárra, hogy Németország háborús céljait nyíltan jelentse ki. A minden oldalról jövő nyomásnak a kancellár nem sokáig állhat ellen, semleges lapok jelentése szerint néhány hét múlva nyilatkozni fog. Az orosz állapotok mindenesetre már annyira tisztázódtak, hogy kelet felé közelebbi béke esélyek lehetnek említeni.

Oroszországban a 43 évesnél idősebbeket felmentik a katonai szolgálat alól.

Budapest, április 30. (Saját tudósítónktól.) Pétervárról jelentik: A kormány elrendelte, hogy minden 43 évesnél idősebb férfit a tényleges katonai szolgálat alól felment.

Hindenburg meghiusította a francia offenzíva terveit.

Budapest, április 30. (Saját tudósítónktól.) Bernből jelentik: Clemen-ceau lapjában megállapítja, hogy az utóbbi napok másodlagos offenzívái egy sokkal nagyobb offenzíva utójátékát jelentik, amelynek előkészületei annak idején Hindenburgot visszavonulási manőverére készítették. Hindenburg visszavonulása a francia tervek legnagyobb részét meghiusította.

Budapest, április 30. (Saját tudósítónktól.) A francia jelentés közli, hogy az eddig ejtett német foglyok összes száma 20.000.

Az angolok már csak egyes támadásokra vállalkoznak.

Április 28-ikán 6000 angol halott. Német győzelem a repülőharcokban.

Berlin, április 30. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér.

Rupprecht bajor trónörökös vezértábornagy hadserege. Az április 28-iki nagy támadás megkezdése után az angolok csak egyes támadásokra vállalkoztak. A Tamponx-ból Arrasba vezető úttól északra a heves vetélkedés tárgyát képező hely ellen négy-szeres rohamban kimerítették erejüket. A falu csaknem maradt. A Scarpe mindkét partján a tüzérség állandóan erős tevékenységet fejtett ki. Az angolok április 28-iki veszteséget óvatos becslés szerint több mint 6000 ember, akik állásainkban és állásaink előtt estek el. Ezenkívül csapataink több mint 1000 foglyot és 40 géppuskát szállítottak be, 10 páncélos gépkocsit pedig elpusztítottunk.

A német trónörökös hadserege. A franciák tegnap reggel erőszakos felderítésekkel megkísérelték, hogy megállapítsák a Berniapak mellett, a Brimontól és Reimatól északra fekvő állásunk ellen intézett francia pusztító tüzelés eredményét. Árokvédő csapataink az előretöréseket visszaverték. A tüzérség Soissons-tól Sappsig dél óta kevés szünettel ismét fokozódott, az esti órákban a legnagyobb hevességet érte el. Váltakozó erővel éjjel is tartott és reggeli szürkületben a legerősebb hatásúra emelkedett.

Albrecht württembergi herceg hadserege. Lényeges esemény nem volt. Nyugati ellenfelünk április 28-án 11, 29-án 23 repülőgépet vesztett, ezenkívül még 3 kötött léggömböt. Az eredményben egyaránt része van repülőinknek és repülőik elleni védő ágyúknak. Richthofen báró százados 28, 49, 50, 51 és 52-szer maradt győztes légi harcban az 5 vadászközpontokhoz tartozó Wolf hadsereg 22-26-ik ellentáborában. Felderítő portyázások és bombavetés céljából végzett repülések alkalmával repülőink mélyen eljutottak a Somme és a tenger között lévő angol francia állásokba, az Aisne arcvonalától délre túl a Marnan.

Keleti harctér.

A helyzet változatlan.

Macedóniai front.

A Prespa-tó és a Csernahajlásban élénk tüzérségi tevékenység. Egyik harci repülőgépink, mely a Csernahajlásban fekvő táborok és vasútvonalak ellen intézett sikeres légi támadásról tört vissza, lelőtt 2 angol repülő.

Ludendorff, első főszállásvezető.

* „Korona szappan-por.” Nem kell szappan, sem szóda, sem mosópor. Hőfehérre mos, a ruhának nem árt, minden csomagon a törvényszéki vegyszer tanúsítvány. Egy félkilós doboz ára 25 kgr. ruhára 1 korona. Egyedüli főraktár: Farkas István „Apolló drogeria” Nagyvárad. Telefon 13-02.

Amikor a revolver véletlenül elsül.

Olti Mózes halála a törvényszék előtt.

Ember Géza táblabíró elnöklésével működő tanács (Peresz Ferenc, Tétsi Imre bírák) tegnap tárgyalta gondatlanságból elkövetett emberölés vétségével vádolt Sebő Imre elleni büntetését.

Sebő Imre, született 1864-ben, izraelita, felesége: Huttna Erzsébet, vagyona 30 000 korona, nem volt büntetve, halálára nyolc hall, védője: Nagy Mihály dr.

A védő az, hogy 1916 szeptember hó 18-án egy revolvért Olti Mózes felé tartva annak szerkesztését meggyarazta, a revolver elsült s Olti halálát okozta.

Sebő Imre elmondja, hogy nála volt Olti Mózes tanár, s elmondja, hogy egy rokonát kísérte vissza Bánffyudvarra s nem bízik a kocsisban, tehát revolvért vissza. Adtam oda neki. Kérdezte, hogy kell kezelni ezt a revolvért. Én szélesedtem, kivettem a töltényeket. Egy golyó benne maradt. A revolver Olti kezében elcsúszott, az enyémbe a tölténytartó. Olti Mózes oldalán állott tőlem.

— Miért mondta Olti Ardos tanárnak és az alkalmazottaknak, hogy az ön kezében volt a revolver, mikor elsült?

— Nem tudom, a revolver nem volt nálam. Olti azt mondta, hogy megsebesült, nem látszott rajta semmi. Akkor mutatta a mellényét, véres volt.

Ardos Frigyes tanár 43 éves, izraelita, realiskolai tanár. Beszél a szerencsétlenség idején Oltival. Eseményénél volt. Arról az sem volt, hogy kinek a kezében sült el a revolver. Nem mondta Olti, hogy Sebő lökte meg. Azt mondta, hogy ült és szemben volt. Azután kérdeztem, mennyi pénz van nála, de elgyengült.

Mikussay József 44 éves rk. tanár. A kórházban találkozott Olti Mózes tanárral. Nem volt fájdalma, eszméleténél volt, kérdezte, mit mond az orvos. Nyugtalan volt. Elmondta, hogy revolvért kért kölcsön Sebőtől, Erdélyi rokonát akarta visszakísérni. Én az ő kérésére telefonáltam Fisch drérről. Beöthy Kálmán rendőrtisztviselővel találkoztam, ő aláíratott velem egy jegyzőkönyvet, amelyet Ardos tanárral vettem fel. Én mondtam, hogy csak az elején voltam ott. Mindégy, mondta Beöthy, írja csak alá, majd megjegyzem, hogy meddig volt ott.

Elnök: Nem süket ez a Beöthy? Halott jól mindent?

— Nem tudom. Mi cernuszjegyzeteket csináltunk s azt aláírtuk. Ott kell lenni az iratoknál. Hogy mi volt rajta, nem emlékszem.

Katona Erzsébet, 15 éves, ág. sv. vallású, Sebő Imrénél volt alkalmazott. Jelen volt az esetenél. Olti revolvért kért Sebőtől. Sebő előadta, kissejtette a golyókat, egy le-

esett, a személyzet csatolt, hogy felvegye. Egy lövést hallottam. Olti azt mondta: Jaj, meglőtt. A revolver az asztalon volt. Olti a Sebő háta megett volt.

Elnök: A fegyverből csak az összes töltényt lehet kivenni a tölténytartóval. Kinek a kezében sült el a revolver?

— Ki tette az asztalra a revolvért?

— Nem láttam. Ohinak volt ideje letenni azt az asztalra.

— A terdőségnél elővezette a valamit?

— Nem, de a fogalmazó nagyon gyorsan volt.

Guttman Imre, 18 éves, izr. segéd Sebőnél, az esetenél volt az eset megírásakor.

Hogy kinek a kezében volt a revolver, nem tudom. Olti a kassza mellett állt, volt ideje, hogy letegye a fegyvert az asztalra. Hallottam, hogy a földre esett egy golyó. A revolvért Sebő töltötte meg, jobban mondva, töltve adta át Oltinak.

Kiss László 12 éves, r. kth. tanuló Sebőnél: Olti revolvért kért Sebőtől, aki kivett egy Browningot s átadta. Olti kérdezte, hogy kell vele bánni s visszakapta. Sebő kivette a töltényt, egy leestem s én kerestem. Olti Sebő háta megett állt. A fegyver dördülését hallottam s mikor csapáztam, a szekrényen állt a fegyver.

Tétsi bíró: Nem úgy sült el, hogy Sebő letette a fegyvert az asztalra?

— Nem. Olti tanár csak annyit mondott: Jaj, meglőtt.

Itt vita kerekedett a kis tanu és a másik két tanu között. A tanuló azt állította, hogy Olti távol állott Sebőtől, tehát le se tehetette a fegyvert az asztalra. A két előbbi tanu ezt cáfolja s állítja, hogy Olti közvetlenül Sebő mellett állott.

Elnök: Én is ismerem a helyet, nem volt ott nagy távolság.

Frank Jerő 14 éves, izr. tanuló, az esetenél volt. Olti azt mondta: Jaj, meglőtt! Imre Sebő azt felelte: Dehogyan lötem meg. Hogy mit tett le Sebő az asztalra, nem tudom bizonyosan.

Sebő Imre: A töltényfűrészt tettem le az asztalra s hátrahéstem, hogy mi történt. A golyót vettem fel épen, a revolver Olti kezében volt.

Grosz Menyhért dr. törvényszéki szakértő előterjesztési véleményét. Elszerint a lövés nem volt feltétlenül halálos, ellenben távollabiról történt.

Farkas István királyi ügyész fontartja a vádat.

Nagy Mihály dr. védő a tanuállomások alapján felmentést kért. Az esetre, ha valami terhelné Sebőt, vegye tekintetbe a törvényszék, hogy a szerencsétlenül jártak barátja volt s szolgálatkészsége folytán jutott bájba.

A törvényszék vádlottat gondatlanságból okozott súlyos testi sértésért 100 korona pénzbüntetésre ítélte s a büntetés végrehajtását felfüggesztette.

A jegyzőkönyvet Gyarmathy Béla dr. vezette.

Siszterti zajongtak az asszonyok Komádiban.

Hogy utalt lisztet a H. T. Komádiban?

A liszt, amelyet a Haditermék Szalonjáról Komádi községnek kiutalt tavaly ősszel, nem érkezett meg kellő időben. Valóságos inasz volt a községben. Észrevették azonban, hogy a „zsidó pékek” — mint az eset szereplői mondják — a malomból lisztet visznek özvegy Biró Sándorné és Fekete Gáborné biztatására elmentek a Komádi gőzhengermalom elé, ahol a finom lisztet sejtették s ott Feldmann József lepántól lisztet kértek, ajánlották kilójáért 1 koronát. Az ispán azt felelte, hogy ő csak alkalmazott, nem adhat, különben is a Haditermék bőségsége Szalonjáról utalta ki a lisztet nekik, nem pedig a helybeli gőzmalomból. Erre az asszonyok bevonultak a községvezetésre s kiabáltak:

— Huzzátok ki a bírót meg a jegyzőt, nekik van, az uraknak és a zsidóknak minden van lisztjük is van, csak a szegény embernek nem adnak semmit.

Szóval: izgattak s nagy volt a nyugtalanság Komádiban ezen a napon. Csak a csendőrség tudta lecsillapítani a kedélyeket.

Ezért került özvegy Biró Sándorné és Fekete Gáborné a törvényszék elé, amely Gyenge Béla tanácselnök vezetésével tegnap tárgyalta ezt az igazságszerítést.

A vádlottak tagadják, hogy izgatták a zsidókat.

Ötvös Gyula komádi jegyző elmondja, hogy sokszor nem érkezett meg a kiutalt liszt. Ezenkor ő a saját felelősségére intézkedett és pedig lefoglalta a katonai kincstár részére összegyűjtött és leteremtett lisztet, amiért intést is kapott. Ekkor a Haditermék lisztjét vette el s szétosztotta az emberek között, mert inaszos volt a helyzetük. Igazolja a vádat, hogy őt fenyegették. A többi tanu is hasonló értelemben vall.

A bíróság Medvigy István királyi ügyész vádbeszédje után az 1912. évi 68. törvénycikk 19. §-a alapján a két vádlottat, az enyhítő körülmények figyelembevételével, 2-2 havi fogházra ítélte. Fellebbeztek, a királyi ügyész is.

Az esetenél érdemes lett volna az után is kutatni, hogy a Komádiban levő lisztet megint hova dirigálta a H. T. bőségsége? Talán Szalonjára, egyszerűség kedvéért.

A jegyzőkönyvet Lenkey Árpád dr. jegyző vezette.

Tavaszi ruhák, férfi öltönyök, felöltők, festése és tisztítása. Függyő, kézimunka, kelengye neműek tisztítása. Fekete festés elsőrendű kivitelben.

HALTENBERGER VILMOS

kelmefestő, vegytisztító és gőzmosógyműködésű
Nagyvárad.

Gyár telefon sz. 34. Felvételi üzlet 14-69.

Tavaszi újdonságok minden cikkben megérkeztek!

Selyem szövetek, bariányok, gyapjuszövetek, mosó kelmék, csipkék, diszek, szallagok. Új modellek: Blousok, kabátok, köppery és Jeuponokban. Keztyük és bariányok, gyermekruhák, kötések és fehérneműkben. Szőnyeg és függöny nagy választékban. Női ruha varrodámban lelegezőn készítenek és ruhák készülnek, méltányos árban.

CZILLÉR IMRE nagyáruház.

Községiadó ériási emelése.

Egyedül a községiadót 44 százalékkal emelik.

Az évek óta folytatott számítás nélküli gazdálkodás most keserűen megbosszulja magát. Különböző címeken ériási új teher nehezedik Nagyváradi város polgáira. Ha mindazokat az új terheket figyelembe vesszük, minden adófizető körülbelül az eddigi fizetett köztelteknek 70-80 persentjével lesz megnyomorítva. E tekintetben a város anyagi helyzetét, a polgárság egy része aligha bírja meg ezt a nagy terhet. Pedig az ellen most már alig lehetünk valamit. A város pénzügyi helyzete nem enged kitérésre a törvényhatóság kénytelen megszavazni az ériási új terheket.

A város 1917. évi költségvetését most adta ki, összevonva.

Szűcs Géza főszámvevő a költségvetéshez fűzött jelentésében a következőkben tárja fel a költségvetés főbb adatait:

A házipénztár költségvetési tervezete szerint: a rendes szükségletek előirányzata 4586164, az átmeneti szükségletek előirányzata 25600 a rendkívüli szükségletek előirányzata 375088, a szükségletek összes előirányzata 4986852 korona;

a rendes fedezetek előirányzata 3856857, az átmeneti fedezetek előirányzata 25600, a rendkívüli fedezetek előirányzata 41395, a fedezetek összes előirányzata 3428852 korona.

Szembeállítva a szükségletek előirányzatát 4986852 koronát, a mutatkozó hiány 1518000 korona mely az állami egyenesadónak 1700000 koronával történő előirányzása mellett 89 százalékos községi pótdadóval fedezhető; e szerint az 1917. évre minden egykorona állami egyenesadó után a költségvetésbe felvett 5 százalékos községi is költési pótdadó, 2 százalékos iparos tanonciskolai pótdadó és 2 százalékos kisedővonal, együtt 10 százalékos pótdákon felül még további 89 százalékos községi pótdadó kivetése válik szükségessé.

Amint a költségvetési olmek összeállított számadatainak összehasonlításától kitérnek, az 1916 évi költségvetéssel szemben: 1. a rendes szükségletek növekedése 289732 K, 2. a rendkívüli szükségletek növekedése 320356 K, a szükségletek összes növekedése 610088 K, 1. a rendes fedezetek növekedése 350739 K, 2. a rendkívüli fedezetek csökkenése 398651 K, a fedezetek netto csökkenése 47912 K úgy, hogy az 1916 évre megállapított háztartási tervezettel szemben rendes fedezete nincsen 610088 K összegű szükségleti növekedésnek és ezen felül még a fedezetek csökkennek 47912 K-val, ez alapon tehát az 1917 évben 658000 K-val több az a hiány, a mely községi pótdáddal fedezendő; ehhez járul még az a 180000 K hiány, amelynek fedezése az 1916 évben hátsófillérekből volt tervezve, de, amely jövedelmet szintal ki kellett kapcsolni, mert az idevonatkozó szabályrendelet felsőbb jóváhagyását még mindig nem nyert és értesítés szerint még ha alapos átdolgozás után járna is hagyaték, a forrásból a folyó évben már jövedelmet nem várhatunk. Együtt tehát 838000 K az az összeg, a mivel a háztartási hiány az 1916 évihez képest emelkedik és amelyet - tekintettel arra, hogy a min. kir. belügyminiszter leiratában többszöri feltérjesztés ellenére is azon elvi jelentőségű határozatot hozta, hogy költségvetési hiányok többé kölcsönökből nem fedezhetők, - immár a községi pótdadó emelésével kell fedezni dacára annak, hogy az 1916 évre előirányzott 1.500.000 K állami egyenesadó

alsp ezuttal 1.700.000 K val van felvéve és hogy ennek következtében az eddigi községi pótdadó arányát figyelembe véve, a növekvő hiányból 90000 K ily módon nyer fedezetet, mert a 838000 K növekvő hiányból még mindig marad 748000 K, amely 1.700.000 K állami egyenes adóalap mellett az eddigi közközlőnek 44 százalékkal való felemelését teszi szükségessé.

A villanyáram ára a már telemtelt összeggel van beállítva a költségvetésbe.

A csatornázási pótdadót az eddigi 4 százalékról 9 százalékra emeli a főszámvevő, mert csak így fedezhető a csatornázás kiadása.

Azt hisszük, hogy a közgyűlésen sok harca lesz a költségvetés tárgyalásánál.

Protestáns árvaház Nagyváradon.

A Nagyváradai Protestáns Jólétköny Egyesület márciusi évi közgyűlésén, elnöke indítványára elhatározta, hogy egy nagyváradai protestáns árvaházat állít fel. Az árvaház elsősorban a hadi árváknak nyújtana gondozó otthont.

A cél eléréséig végzett szükséges előmunkálatokra a közgyűlés a választmányt küldte ki és támogatásra kérte a nagyváradai ref. és evang. egyház közösségeket.

Az egyesület választmányának vasárnapi, április 29-i közgyűlése örömmel állapította meg, hogy a nemes ügy előbbre haladt, irányában a társadalmi rokonszenv megnyilvánult és megerősödött bizalommal gondoskodott a siker további eszékeiről.

Melleg szeretetének élén jelleivel üdvözölte új elnökét dr. Cziffra Kálmán urat, aki megkapó székfoglalójában az árvaház felállításának céljára kötötte le egyéniségének nagy értékét. Sulyok István elnöknek újszerzetettől áthátolt jelentéséből hálás elismeréssel fogadta a választmány, hogy a bihari ref. egyházmegye legutóbbi gyűlésén az elnök mint esperes megnyitó beszédjében érintvén az árvaház ügyét, a gyűlésen jelen volt lelkészek 355 koronát írtak alá az árvaház céljára, amelyből 120 koronát azonnal be is fizették; megígérték, hogy az árvaházat hivatik jólétkönyiségébe is ajánlják és a bihari püspöki ref. egyház már be is küldött 52 K. 30 fillért; dr. Olasz Béla és neje 50 koronát, egy névtelen színtén 5 koronát küldött az árvaházra. Boros Jenő mozgósítási tulajdonos felajánlotta, hogy minden évben egy előadás jövedelmével járul hozzá az árvaház kiadásainak fedezéséhez az árvaház vezetőségére bizván a színház helyének, a bemutatandó filmnek és az előadás idejének megválasztását. Markovits Antalné 30 koronát adományozott. Materny Imre ev. lelkész Mortz Jánosónak az árvaházra tett 100 korona adományát jelentette be a gyűlésnek.

A további teendő végzésére az két protestáns egyháznak elnökeiből alakítandó szükebbkörű bizottságot küldte ki. Dr. Fráter Imre kiváló gyakorlati értékű javaslatát, hogy ágyalaptványok gyűjtessenek, hogy az

egyesület a létesítendő árvaházat ajánlja fel az Országos Hadi Gondozó Bizottságnak is rendelkezésére és kérje ennek támogatását, valamint, hogy az árvaházat a könyvtárszervezés, öltöztetési, mosási költségek jelentős kény megtakarítására a ref. tanítónőképző internátusa közelében helyezsék el: a választmány nagy helyesléssel fogadta. Ily módon dr. Thury Kálmán ref. egyházi főgondnok tájékoztató felszólalása után a választmány annak a lehetőségét látta megállapítva, hogy az árvaház, ha szerény keretben is, már ebben az évben megnyitható lesz. A ref. és evang. egyházak teljes erkölcsi és telhető anyagi támogatását az árvaház részére a vezetők biztosították, Petry Gyuláné az Evang. Női Gyámintézet elnöke egyesülete nevében felajánlotta az egyesület szegényei javára f. é. június 6-án rendezendő templomi orgona hangverseny jövedelmének egy részét az árvaház céljára.

A hasznias, nemes eszméket pártoló sajtó útján is felkérlik a megértő, áldozatra kész közönséget a választmány hölgyei: támogatassa mindenki az árvaház felállításának szeretettől sugalt gondolatát rokonszenvével.

Rablótámadás a Péter-utcán.

Éjszaka kiraboltak egy postai hivatalnokot.

Vasárnap este háboru előtti időkre illő esemény játszódott le a Péter-utcán. Háboru előtti időkre illő azért, mivel az utolsó három év alatt emlékeztetünk szerint hasonló rablótámadás nem fordult elő Nagyvárad utcáin.

Egyik vasuti postai hivatalnok igyekezett vasárnap este fél 12 óra tájban Lakatos utcán levő lakására. A Sztaroveszky utcáról befordult a meglehetősen sötét Péter utcára, amelyen keresztül vitt az útja. A kis utcácska elején az „Inasotthon“ kőkerítésénél egy kis buszögölés van. Amint ide ért, hirtelen egy toprongyos alak toppant eléje ezen szavakkal:

— Van e pénzed, apám?

A hivatalnok meglepődve válaszolta:

— Nincs...

— Hát csak hooei elő azt a pústárocat mondta a marcona főrfiu, assal revolverét a fiatalember mellének szegeste:

— Fel a kezekkel!

A megrettent hivatalnok látva, hogy a vészjósló tekintetű esavargó nem éppen tréfál, engedelmességre feltartotta kezeit.

A torzonbors alak assal kiforgatta áldozata zsebeit, míg ráakadt a nadrág hátsó zsebében a pénztárcára. Időseges mozdulattal kikapta, aztán kutatni kezdte a tartalmát. Nehézzen ment a dolog; félt, hogy valaki találja jönni, egy mozdulattal széttepte a tárcát, kivette a benne levő 15 koronát a zsebébe gyűrte. A tárcát a földre lökte a revolverével megfenyegette a szorult állapotban levő fiatal hivatalnokot:

— Ha elmozdanas innen, míg én távozik, halál fia vagy!

Aztán elsietett a Sztaroveszky utcán a nagyhid felé. Mire a kirabolt fiatalember rendőrt talált, a támadó már nem volt feltehető.

A rendőrség egész detektívtestülete nyomozza az ismeretlen rabló támadót, aki 30-35 éves, gyér vöröses bajuszu, bassett mellű a jobb lábára sántít.

Az ügyvédek a háborús jogszolgáltatásról.

Az ügyvédi kamara jelentése.

Vasárnap délelőtt tartotta az ügyvédi kamara évi közgyűlését, melyen dr. Thury Kálmán elnök elnökölt. Az ülés legfontosabb tárgya a kamara évi jelentése volt, melyet az igazságügyminiszterhez terjeszt a kamara. A jelentést dr. Medvigy Gábor titkár terjesztette elő. A jelentés több eszméiben a következő:

A jelentés elsősorban az ügyvédség változó helyzetével foglalkozik, melybe a háború sodorta az ügyvédeket elsősorban anyagi érdekek.

Kegyelettel emlékezik meg a jelentés a kamarának múlt évben elhunyt tagjairól: Hlatky Endréről és Rádi Odónról. Emlékkönyvet a magyar ügyvéd ideáljait őrsi a kamara kegyelete. Megemlékezett még a hősi halált halt dr. Mayer Mártonról, akinek szeretetreméltó egyéniségét az önfeláldozó kötelességtudás jellemezte békés munkájában is.

A háborús törvények és ítéletek.

Szinte káprázatos forgásban dobott a bírók elé a sok alkalmazandó rendelet és törvény. Ezek a törvények alkalmi, gyors munkák voltak, ösztönzések fogalmazva, azért nem sokára ismét és ismét megváltoztatták. Annakra homályosak, hogy a kétséges értelem is néha lehet kivenni belőlük.

A hiba a törvény összegezésében van.

Már az alkalmi jogszabályok meghozatalánál is bizonyos ferde opportunizmus dominál, mely a konkrét esetekből fakadt indultatosságok szolgálatát és így tépelődés az előírásokról példák az 1914. 18. t. c. és az 1915. 19. t. c. és a gyorsítottnak nevezett büntető eljárás.

Később a politikai köröknek az volt az óhaja, hogy az ügyvédek tartózkodjanak a védelemről pedig — mondja a jelentés — ha van a politika kötelekétől a törvény kénysszerűen is emancipált hivatás, akkor nyilván az ügyvéd az, akit a törvény és lelkiismeret hivatásában ép úgy odaparancsol a vádlott mellé mint a lelkiessé a vallásosok parancsa már elítél és bíró alatt álló delinkvens mellé. Hiba volt, hogy az eljárási biztosítékokat az a törvény mellőzte.

A katonai bírások már lényegében esküdtbíráskodás. Ezek az elvi különbségek magyarázzák a polgári és katonai büntető bíróságok eltérő ítéleteit. A katonai bíróságok ugyanis a főtárgyalási elvnek: a közvetlenségnek érvényre emelésében messze felette állanak a polgári bíróságoknak.

A nyomozás dermesztő példái.

Hogy az anyagi igazságnak milyen eredményt jelent a magára hagyott nyomozás, annak dermesztő példái éltek át.

A nyomozás exotikumuma volt az univerzális szakértő. Háboruban népfelkelő főhadnagy, békében tisztas takarékpénztári könyvelő, a nyomozásban főszér, malom, élelmiszer- és a többi minden szakmabeli szakértő, apodiktikus véleményekkel, melyekből jellemző az, hogy kifogásolta, hogy a vádlott „mákeróni helyett csőtésztát szállított”.

A jelentés kívánja, hogy az esküdtzéki intézmény mentesítessék a szekbírói gyámosság alól. Vagy töröltessék el, de mai fele-

más szervezetében és függő létkezősében kötelekén a a polgár önértékét sárti.

A bírák anyagi helyzete.

A bírák megfelelő anyagi helyzete nemcsak az ügyvédek kívánsága, hanem minden gondolkosó polgáré. Ez garancia, habár el kell ismernie mindenkinek, hogy a magyar bíróságok a háború alatt mindenkinek elismerő bámulatát váltotta ki.

Sürgeti a jelentés a fiataloknak felelti bírásokban a gyorsabb eljárást, hogy ne kelljen a fiataloknak hónapokig fogságban várnia ügye eldöntését. Sürgeti továbbá az ingatlan árverések lehetővé tételét. A vételkezesekben ma éppen nincs hiány.

A jelentés körül szólás vita indult meg. A felszólalók indítványozták, hogy a kamara fejlessze ki közönséget: Medvigy Gábornak a gyönyörű jelentéséről. Először dr. Fried János szólalt fel. Azután dr. Nagy Mihály tett indítványt. Indítványozza, hogy évi jelentésében a kamara követelje az általános titkos választói jogot.

Közbeszó felszólalások, köztük Friedländer Samu, után a kamara közgyűlése dr. Nagy Mihály indítványát egyhangulag elfogadta.

A közgyűlés dr. Stern László indítványa folytán kimondta végül, hogy az itthon levő, nem habavonalt, kamarai tagok évi tagsági díját 180 koronáról 200 koronára emeli föl.

Dr. Váradi Odón helyettes kamarai ügyész kérelmét, hogy fizetését habavonulása dacára is utalják ki, — közgyűlés elutasította.

Annuitásos vagy függőkölcsön.

A 2 és fél millió folyószámla-kölcsön konvertálása.

Nagyváradnak ez idő szerint mintegy 2 és fél millió korona folyószámla kölcsöne van és pedig 2 millió korona a Pesti Elef. Hazai Takarékpénztárnál és circa 600,000 korona a helybeli pénzintézeteknél.

Rimler Károly polgármester tárgyalásokat folytatott a Pesti Hassinnál, hogy a terhes folyószámla kölcsönt hosszabb lejáratú kölcsönnel konvertálja. A pesti pénzintézet kérésére is helyezte a 2 és fél millió visszafizetésére szolgáló összeg kölcsön kiadását, még pedig 50 éves annuitására.

Tekintettel azonban arra, hogy ilyen hosszú időre szóló kölcsön felvétele az idő szerint nem ajánlatos, mert egyáltalában nem tudhatjuk, hogy a háború után miként alakulnak a pénzügyi viszonyok és a hosszú lejáratú nem veszi aránytalan terhet magára a város, Rimler Károly polgármester újból felutazott Budapestre s folytatta a tárgyalásokat a Pesti Hassinnal.

A tárgyalások eredménye az, hogy a pesti pénzintézet hajlandó akár a már kilátásba helyezett 50 éves annuitásos kölcsönt megadni, akár pedig két évi lejáratra függőkölcsön alakjában nyújtsa a szükséges összeget.

Most Szücs Géza főszámvívő előtt van az ügy tanulmányozás alatt.

A jelenlegi viszonyok között a függőkölcsön felvételét véli a főszámvívő alkalmasabbnak. E mellett csak két évre volna lekötve a város. Emellett évi 38000 koronával lenne kedvezőbb a városra, mint a mostani folyószámla kölcsön.

..HIREK..

Május 1.

A nagyvárad keréskedelmi és iparkamara a következő felhívást teszi közre a Tiszántúlon:

A demokrácia hódító szelleme immár a legfelsőbb helyig is eljutott.

A néprajom eszméjének és a világbéke óhajának harcosai május 1-én délután ünneplik a haladó szellemet és jutattják kifejezésre békevágyaikat.

Ezen az ünnepnapon az iparosok és kereskedők is tanúságot tehetnek eddig levalott demokrácia érzelmeikről és békevágyukról. Nagy fontossága van most ennek a tanúságtételnek akkor, amidőn a demokrácia szellem hódító útjában az egész világot bejárja.

Felhívjuk tehát Nagyvárad iparosait és kereskedőit, hogy a folyó évi május hó 1-én délután együttérzésük kifejezése gyanánt üzeleteiket zárva tartani sziveskedjenek.

Ünnepeljünk az ünneplőkkel a szabad, demokráta Magyarország eljövetelenek reményében és örömeiben.

A nagyvárad Keréskedelmi és Ipar-kamara:

Schwartz Izidor, Dr. Sarkadi Lajos,
elnök h. titkár.

Amikor ezt a rövid, lapidális stílusban megfogalmazott felhívást közre tesszük, jólét kívánjuk adni mi is az egész keresztény világ, a keresztény közvélemény és a keresztény sajtó kívánságának, hogy előmozdítottunk biztosítása mellett mielőbb szálljon le a béke angyala erre az elámult, meggyötört világra, amelyet hívti nem szűnt meg Szent Péter utóda XV. Benedek pápa az egész világháború alatt, s a vérbefult Európa tengerén az az apostoli fény volt az egyedül világító irány: a Vatikánban égött egyedül az örök reménység mécsese.

A sírok között gyászoló Európa megtanulta, hogy nem az új népmegváltók szabadják meg a világot a rettenetes háború csapásaitól, hanem a Krisztusi szeretet. Megtanulták, hogy a csapás azért nehezedett rájuk, mert eltávolodtak tőle, nem tartottuk be az Ő parancsait, hanem rávetettük magunkat a pénz mindenáron való vad hajszolására s az aranyborjú körül jártuk az összevesszett táncot. Jaj, eszesez jaj nekünk, hogy nem szertettük egymást s fosztogattuk embertársainkat, rátörtünk egymásra s vére-re szonjastunk embertársainknak.

Most mindentől a világon szétárad a béke gondolata s azt hiszik, hogy a demokrácia jelszava nagy mentő gondolat. Ne hazudjunk most is, fölöttünk az Isten s ítél sziveink felett. Nincs új demokrácia s nem segít új jelszó. A legnagyobb, igazi demokrácia a keresztény vallás, soha s volt emberibb, jobb és nemesebb. „Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat.” „Egyenlők vagyunk Isten előtt.”

Van-e nagyobb, igazabb demokrácia mint a kereszténység? Ezt ha betartjuk követjük lélekből, igazán, helyre áll a béke. Május elején a tavaszi ünnepen emlékeztünk mindenkit a kereszténység fontos tanításaira, amelyek ma is meg fogják váltani a világot véres, kínos, hosszantartó, embertelen szenvedésaitől.

Gyűlés a Vigadóban.

A rendőrfőkapitány nem engedte meg a szociálistáknak, hogy felvonulással és népgyűléssel ünnepeljék május elsejét. A főkapitány csak ünnepély tartását engedte meg. Az ünnepély ma délután fél 4-kor kezdődik a Vigadó dísztermében. Az ünnepélyen a szociálisták, a radikális polgári párt veszt részt s ezekhez csatlakoztak a függetlenségi és 48-as párt. Az ünnepélyen dr. Katz Lipót, dr. Nagy Mihály és dr. Olasz Béla fognak beszédet mondani.

A május eisei munkaszünet folytán lapunk legközelebbi száma május 3-án, csütörtökön reggel a rendes időben jelenik meg.

* Májusi ájtatosságok. Az idei május talán még inkább imádságosabb május lesz, talán még több virágot fog hozni a lelkünkben, mint más esztendőben. A Béke Királynőjéhez, Magyarország Nagyszonyához fog fordulni az egész világ, hogy adja vissza a szépségével az oly sokat szenvedett emberiségnek a vágya öhajtott békét. Az egyház oly postikus, annyira lélekemelő májusi ájtatossággal az idén a békéért fohászoló lelkek áhitatában fognak esténként ezer és ezer fős merő ájtatos közönséget a templomba gyűjteni. Nagyváradon a szokott időben fognak a májusi ájtatosságok a plebánia templomokban megtartatni és pedig az olasz plebánia templomban minden este fél 7 órakor, a Szent László templomban este 7 órakor és a váradi plebánia templomban este 6 órakor.

* Szent László-ünnepély a Kath. Körben. A nagyváradai Katolikus Kör vasárnap szép ünnepélyt tart Szent László király emlékeztetésére. Az ünnepélyre belépőjegyek néponként délután 4 órától 7 óráig a Kör háznagyai hivatalában kaphatók.

* Tolnay Kornél és Follért Károly kitüntetése. A hivatalos lap közli, hogy a király Tolnay Kornél államtitkár és Follért Károly posta- és távirada vezérigazgatót az I. osztályú polgári érdemkeresztel tüntette ki.

* Katonsai kitüntetések. A hivatalos lap közli, hogy a király kitüntette a katonai érdemkeresztet hadieklíményes 3. osztályával na. Szobovits Sándor 101. gye-beli századost, újlágos legfeljebb dícsérő elismeréssel Freiseger József 101. gye-beli tart. hadnagyot és legfeljebb dícsérő elismeréssel dr. Békely Lajos 37. gye-beli tart. főorvost és Kallinka János 101. gye-beli tart. főhadnagyot.

* A nikkel 20 filléresek beváltási határidejét meghosszabbították. A hivatalos lap közli, hogy a pénzügyminiszter a nikkel 20 filléreseket a m. kir. állampénztárak és hivatalos fiókoknál és átváltásként további rendelkezésig teljes névértékben elfogadását megengedte.

* Bleyerné Garzó Adél hangversenye. Nagyvárad zenekedvelő közönségének ismét alkalma lesz Bleyerné Garzó Adél kitűnő zeneiskolájának hangversenyét élvezni. Az elismert jeles zeneitanárnő zeneiskolája vasárnap, május 6-án délután 5 órakor tartja a vármegyeháza dísztermében hangversenyét pompás műsorral. A hangversenyre külön meghívót nem bocsátanak ki, hanem eseten hívja meg a magasabb zenét kedvelő közönséget és az érdeklődőket az intézet vezetősége. Belépődíj: ülőhely 2 korona, állóhely 1 korona.

* Junius 15-én összeül a képviselőház. Budapestről jelentik: Khuen-Hédervéry egy újságíróval folytatott beszélgetés során kijelentette, hogy a képviselőház junius 15-én összeül.

* Az Est ára 8 fillér. Tegnapelőtt az Est tudatta olvasóival, hogy kénytelen 8 fillérért árusítani lapját. Az összes hírlapok emelték áraikat, némelyik többször. Egyedül a Tiszántúli előfizetési ára nem változott, hanem maradt a régi, háberu előtti. Tartalma pedig fajsúlyban is, terjedelemben is lépést tart bármelyik lappal.

* Höfer jelentése. Egyik harctérről sincs különös jelenteni való. Höfer.

* A sebesült és beteg katonák részére párnahuzatot adnak: Fodor Iszóné, dr. Romváry Tiborné, N. N., Süty Gyuláné, Vertheimstein Sarolta, dr. Lengyel Zsigmondné, Mihelffy Pálné, Sebestyén Lajosné, öz. Lőrinc Jababné, Dézsi Jánosné, Braun Károlyné, G. J., Hanzély Istvánné, Rothbart Edéné, Ternyei Arminné, Névtelen. Gyűjtésünk eredménye eddig 587 darab. Mindent adományokat hálásan köszönjük és mintán új anyagot egyáltalán nem szerezhettünk be, kérjük nagylelkű közönségünk további támogatását. Csak egy 50-60 centiméteres párnahuzatot kérünk. Küldendő: a Vörös Kereszt Jobbkéz osztagához Törvényszéki palota földsz. 25. Vörös Kereszt Jobbkéz osztag vezetője. — Átadjuk a kértet a közönség figyelmébe. Jó szívvel adjon mindenki egy párnahuzatot s ne engedje elaludni a szeretet his tűzét lelkében az elhatározásában. Ha Pally Lajosné nem társul el a szűnő munkában, egyszer egy ajándékot mindenki adhat a sebesült katonáknak.

* A Népszövetségi Hitelezővezeték értesíti a t. ügyfeleit, hogy az V ik hadikölcsönkötvényeket a pénztári elismervények ellenében a befizetési napokon kiadja.

* Drágább lesz a szálloda és fürdő Nagyvárad város tanácsa a Rimanóczy-alap felügyelőbizottság javaslatára a fürdő és szálloda árakat megváltoztatva folyó évi május hó 1-től kezdődő hatálylyal. Szükségessé tette az árak felemelését azon körülmény, hogy a szén ára és egyéb kiadások oly óriási mértékben emelkedtek, hogy az alap kiadásai negyedévenként 28000 koronát tettek ki. — Az alap mérlege — a szegényalap jövedelmére figyelemmel — csakis úgy volt helyreállítható, ha megfelelő százalékkal a bevételeket is fokozza a városi tanács. Ezekre figyelemmel a szállodai szobák árait circa 33 százalékkal kellett felemelni, a fürdő árak pedig a következőképp állapították meg: férfi gőzfürdő 2 kor. 50 fillér, női általában fürdő 2 kor., férfi zuhany 1 kor. 80 fillér, szalon fürdő ruhával 3 kor., szalon fürdő két személy részére ruhával 5 kor. 40 fill., 1 só oszt. kád 1 kor 70 fill., II ed oszt. kád 1 kor. 20 fill., II ed oszt. kád két személy részére 2 kor. 80 fill., gyermekjegy, zuhany 1 kor., gőzhasználat esetén utánfizetés 70 fillér, lepedő használat 40 fillér, törülköző használat 20 fillér.

* Gyönyörű rózsák ara a nő legszebb díszje. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot hogy eltüntesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO crémet és szappant használja melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát eltünteti a ráncokat, szepőket, mittesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Kapható: Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rátkőcs-utí 7/B Rimanóczy-palota.

* Értesítés. A Bihar Nyozda r. i. felzárkoltatban levő céget illető befizetések f. évi május hó 1-től kezdve a Bihar megyei Takarékpénztár pénztáránál eszközölendők.

* Eladó gépek és eszközök. A Bihar megyei Takarékpénztár farcsikai gazdaságában eladó: 3 garnitúra, használt 8 lóerős eséplőgép szíjfelszerelés nélkül. — 3 darab répa kiemelő eke. — 6 darab cement betétező járszó (1-1 lóra) — Különböző ócska eszközök. — Érdeklődők forduljanak a gazdaság intézőségéhez Pta Fancsika, u. p. Biharugra.

* A Fischer Ervin-féle zeneiskola mint már köztudott május 5-én szombaton d. u. 1/2 5 órakor tartja nagyszabású hangversenyét a Vigadó nagytermében. A hangversenyen szerepel Kassics Ezer a Szigligeti színház művésznője, Tóth Boriska ill. kép. okt. zenetanárnő az iskola tanárja, Voilesnu Anita zongoraművésznő a zeneiskola tanárnője és Vojtó Péter hegedűművész. Ezenkívül Fischer Ervin és Fischer Ervinné vehetséges tanítványai működnék közre a hangversenyen. A teljes jövedelmet a hadba vonultak hozzátartozói és hátramaradottai kapják. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. Jegyek: 4, 2 és 1 koronáért kaphatók a Hegedűs hírlapirodában, Huzellánál és Berger Milkánál.

SZÍNHÁZ

Heti műsori

Kedd: Csárdáskirálynő.
Szerda: Csárdáskirálynő.
Csütörtök: A gólem.

Magyar szerzők a nagyváradai színpadon. A Szigligeti színház a heti műsorának egyik igen érdekes momentumát, hogy az egész műsort idesszámitva a két délutáni előadást is, csupa magyar szerző műve tölti be. Kedden és szerdán még Kálman Imre uralja a műsort a Csárdáskirálynővel, amelynek szépségeivel nem tud betelni a közönség. Azután Kovesi és Virányi következnek, akiknek oly szép sikerű Goleme csütörtökön kerül színre. Majd Herceg Ferenc jön sz. illusztris szerző, akinek Kőrös című színjátéka pénteken kerül színre. Szombaton délután Kasóh Pongrácz csodás szép zenéjű, a János vitéz meiföldi töltik be a színpadot, este pedig Bakonyi és Szirmai Gábor Mágnás Miskája kerül színre. Vasárnap délután Villányi Andor méltán elismert keltet színművét: a Királynő meghalok érte!... fog színlő háttér vonzár, este pedig Kálman Imre a Csárdáskirálynővel fejezi be az érdekes színházi hetet.

URANIA mozgószínház	Kedd, szerda Az utolsó démon dráma 4 felv. Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.
APOLLÓ mozgószínház	Kedd, szerda Tökéletes feleség dráma 3 felv. Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.
VIGADÓ mozgószínház	Kedd, szerda A nőstény tigris dráma 4 felvonásban. Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

Igazságszolgáltatás.

Márkus Bernát ellen az eljárás megszüntették. Gyöngy Bála elnöklésével tegnap tárgyalta a törvényszék Márkus Bernát bűnügyét, akit csalás kísérletével vádolt az ügyészség. Azzal követte volna el, hogy a városi hivatalos mérleg serpenyőjére egy 45 grammos kavicsot helyezett el, amely a mészálásnál 4 és fél kilogramm súlyban szerepelt. A tárgyaláson Márkus Bernát fogadta, hogy bűnös lenne, semmi érdeke nem volt, hogy illeget elkövesse. Gulyás István városi főszállmester vallja, hogy mikor bementek a mészálószeriségbe, már a kavics ott volt a mérleg serpenyőjében, valószínűleg előző nappól maradt ott. Két más tanu igazolja, hogy nem volt semmi érdeke Márkusnak az ügyben, a marhákat Róth M. József adta el *Morgenstern* Ferencnek s ez hívta magával Márkust, aki szíveséghől ment el a mészálószeriségbe. Róth M. József eladó nyilatkozott, hogy nincs kára. — Medvigy István királyi ügyész a vádat elutasította, mert semmi bizonyíték nincs arra, hogy Márkus a vádbeli eseményt elakarta követni. Ez alapon az eljárás megszüntetett. Jegyző volt *Lenkey Árpád dr.*

NYILTTÉR.**HETI ÁRJEGYZÉK:**

Vizespohár csiszolt üvegből	—26
Boros pohár csiszolt üvegből	—20
Vizeskancsó csiszolt üvegből	1:50
Boros palack csiszolt üvegből	1:50
Teáscsésze fehér finom porcellán	1—
Teáscsésze színes finom porcellán	1:80
Porcellán vizeskancsó díszítéssel	2:50
Kávésbögre emlék felirással	—70
Fali sótartó majolika fedéllel	2:50
Majolika vizeskancsó színezéssel	3—
Teáskészlet aranyozással	10—
Kávéskészlet aranyozással	10—
Feketékészlet aranyozással	10—
Mosdókészlet felszerelve	12—
Ebédőkészlet aranyozással	40—
Vizeskészlet színes aranyozással	4—
Boroskészlet színes aranyozással	4—
Söröskészlet színes aranyozással	4—
Tésztakészlet finom majolika	5—
Befőtteskészlet 6 személyre	4—

Konyha felszerelési áruk.**Főzőedények.****Táblaüveg. Porcellánárak.****Képkerekezés művészies kivitelben. Ablaküvegezés!****Eladás nagyban és kicsinyben.****KOMLÓS TESTVÉREK**

Üveg és porcellán nagykereskedés.
Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.
Telefonszám 372.

Pályázati hirdetés.

A Polgári Takarékpénztár részvénytársaság Nagyváradon pályázatot hirdet a nála üresedésben lévő

vezérigazgatói

állásra

Csak a bankszakma minden ágában teljes jártassággal bíró pályázók ajánlatai vétetnek figyelembe. Pályázatok **1917 évi május hó 31-ig** fogadtnak el. Bővebb felvilágosítást az intézet igazgatósága nyújt.

Polgári Takarékpénztár r. t. igazgatósága.

Szöllőbirtokosok figgelmébe**Raftia**

és egyéb kötő fonalak kaphatók

Helpy József utóda

szák és gazdasági cikkek nagykereskedésben

Nagyvárad, Kossuth-u. 7.

(A Neolog isr. templom átellenében.)

LUCERNA-MAG

kis- és nagy mennyiségben kapható.

Kesztenbaum Adolf

Zöldfa-u. 10. Telefon 8—27.

Hasábos és vágott**TÜZIFA**

szükségletét a legnagyobb bizalommal csak

JENEI M. CÉGNÉL

szerezheti be

Nagypiac tér, Kugler és Andrányi palota. Telefon 10—13 szám.

Magrendelések pontosan kimérve, kívánatra házhoz szállítainak.

Vizvezeték és műbádogos munkákat készít, javításokat jutányosan eszközöl

Fey Rezső örökösei

Szent János-u. 22. Telefon 532.

FATALPU CIPŐGYÁR**HAAS LIPÓT,**

Fatalpu cipők:

25—28, 29—35, 36—39, 40—46.

Borju bőr 13:40, 15:80, 18:10, 22:20.

Ia Hasított bőr 15:80, 18:70, 20:50, 25:70.

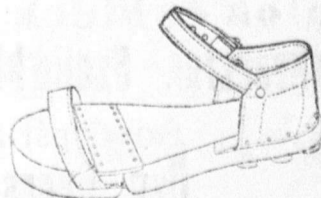
Lóbox és tehénbox 17—, 20:50, 22:80, 27:50.

Fatalpu szandálok:

23—24, 25—28, 29—32, 33—35, 36—38, 39—42.

2:50, 2:80, 3:10, 3:30, 4—, 4:30.

Gyárak, bányák, mezőgazdaságok, gyermekmenhelyek, intézetek és egyesületek engedményben részesülnek.

Nagyvárad, Rákóczi-ut 5. sz. Telefonszám 4-63.

Női, férfi és katonai
ESŐKÖPENYEK

37 kor-tól 250 kor-ig
valamint

Női és gyermek
ESŐKALAPOK

nagy választékban

HAAS LIPÓT

Linoleum gyári raktárában Rákóczi-ut 5.
Telefon 4-63. Telefon 4-63.

Valódi céna Grenadinok,
batistok és zefirek a leg-
szébb színek és mintákban
nagy választékban érkeztek a

Vászon üzletbe.

Beőthy Ödön-utca 1. szám.
Bejárat a kapu alatt.

Fekete batistok előnyös áron.

Butorok egyéb ingóságok beraktá-
rozására száraz parkettes üzletek,

RAKTÁR HELYISÉGEK

hosszabb, vagy rövidebb időre
jutányos ár mellett

KIADÓK.

Tűz és betörés ellen biztosíthatnak.
Nagy Sándor-utca 4. szám.

A Korzó kávéházban

Rörös-utca 1. sz.

minden este Dankó Pali kitűnő
zenekara hangversenyt tart!

**Kitűnő kávéházi
italok és hidek ételek
5 tekeasztal. Szolid kiszolgálás**

Szives pártfogást kér
Üzv. Dancs Istvánné
kávész.

Telefon 1404. Utcai helyiség

MOCSÁRY SÁNDOR

Épület- és diszmű bádigos,
vizvezeték és villanszerelő.

Nagy-Várad, Zöldfa-utca.
Zöldfa-épület.

Villanymotor, írógépek, kerék-
párok, ellenőrző kasszák és
gramafonok szakszerű javítása
és állandó jókarban tartása.
Bronzműves, lakatos és mű-
szerész munkák elfogadtatnak.

* 5 hold szőlő és gyümölcsös és haszná-
bérbe, esetleg felére kiadó. Értekezhetni:
Magyar Bankban Szent László-tér.

ISZÁK LIDIA

elsőrendű tűzészalon

Nagyvárad,

Park-szálloda

Nagy Sándor-u. 1.

előtében.

Fűzőket a legelső dívt szerint 2 óra
alatt elkészítünk, késs fűzőkben egyenes
tartók, melltartók és baskótokban nagy
választék. Fűzőket választás végett vi-
dákra is küldünk, tisztításokat és javítá-
sokat pontosan elkészítünk. Szilárdítási
színház művésznőinek egyedül szállítója.
Telefon 11-53.

Mindentéle vidéki megrende-
léseket azonnal szállítunk.
Telephon 92. sz.

Szélőtől, hidegtől
kifujt

vörös arcra és kézre
továbbá szeplő, miteszer
és pattanások ellen

legjobb szer az

Alabástrom Crème,

mert a legtisztább és legjobb
anyagokból van összeállítva, mi-
nőségre és hatásaira nézve felül-
mulja az összes forgalomban
levő készítményeket. Kétféle
minőség van nappali és esteli
használatra.

1 tégely ára 1 kor. 50 fill.

**Alabástrom
pipere szappan.**

Legtisztább, legfinomabb nő-
vényi zsirokból van összeállítva.
Teljesen lugmentes, mivel az
alabástrom szappan tiszta Lano-
linal van tulzsírosítva, a miért
is az arcot nem marja, nem
csipi, hanem az arebőrt üdévé,
puhává és simává teszi.

1 drb ára 4 korona.

Szeplő elleni

valódi LISZKA-VIZ.

1 üveg ára 2 korona.

Ezen szerek kaphatók;

NÉMETH PÁL

„Arany Kereszt”
gyógyszertárában.

Nagyvárad, Szent László-tér.
(Városháza mellett.)